

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

El pare de la poeta

WIKIMEDIA

La poeta russa Marina Tsvetàieva va tenir una infància cosmopolita per mig Europa, cosa que la va portar a aprendre italià, francès i alemany. Amb una vida familiar complicada, la figura del pare, casat dues vegades, enamorat sempre de la primera esposa i concentrat en la feina de creació del museu de belles arts de Moscou, l'actual Museu Puixkin, va ser decisiva. Fins al punt que li va acabar dedicant el llibre *Mi padre y su museo* (Acantilado), ara en traducció de Selma Ancira. El 1912, quan ella tot just tenia 19 anys però ja es movia en cercles poètics i s'havia enamorat bojanent d'un cadet, el tsar Nicolau II va inaugurar el museu, el més cèlebre de la capital russa després de l'Ermitage.

Tsvetàieva descriu la feina obsessiva però discreta del seu pare com a "heroisme silenciós". L'hem de creure. En el terreny de la cultura (i en altres camps), sovint és gràcies a individualismes així que les coses es fan. Passava a la Rússia de fa un segle i segueix passant aquí. Aquell home capficat, de bon caràcter, no va parar i va tenir la mare de Tsvetàieva com a principal col·laboradora. Junts van aconseguir bastir aquell temple grec amb moltes donacions privades, entre elles la del pare de l'esposa, que abans de morir va llegar part de la seva fortuna per acabar-lo. També van ser capaços de reunir un gran consens intel·lectual i col·leccions de l'antic Egipte i d'art italià.

El projecte no va estar exempt de contratemps: l'hivern del 1904-1905 es van cremar part de les obres fins aleshores reunides. "No l'havíem vist mai plorar", recorda. Estricta en tot, l'única il·legalitat que va fer a la seva vida va ser comprar a l'estranger una màquina de tallar gespa per als jardins del museu i passar-la d'amagat, sense declarar, per la duana. Els revolucionaris no veien el projecte amb bons ulls, deien que quan triomfessin en lloc d'estàtues hi posarien lliteres o aules per a nois i noies... però finalment va arribar el dia de la inauguració, amb molta gent important i moltes medalles als pits. "Sembla que avui tota la vellesa de Rússia ha acudit aquí a fer una reverència a l'eterna joventut de Grècia", rememora Tsvetàieva: "Les estàtues semblaven més vives que la gent".

La mare havia mort uns anys abans, de tuberculosi. El pare ja era un vell professor que superava la seixantena, havia rebutjat el pis nou que li oferien en la seva condició de director i va remugar molt a l'hora de comprar-se un vestit per a la inauguració. Estimava la seva austeritat. "Si estic orgullosa d'una cosa, és d'haver nascut de pares que mai es van aprofitar de res -material- i de tot -espiritual". Per les sales del museu en construcció, sempre anava amb la seva vella bata grisa verda. Un cop completada l'obra de la seva vida, el museu, al cap d'un any va morir. Damunt el taüt les filles hi van posar una corona de lloret portat de Roma que li havia regalat un temps abans una admiradora d'ell i amiga de la família.

Bé, així va ser la vida del pare de Marina Tsvetàieva. Ja es veu que les bones poetes no surten del no-res. ♦♦

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

Usos genuïns, dubtosos i interferits de 'conforme'

La paraula *conforme* pot ser adjectiu, adverb i també té un ús exclamatiu. Si alguna cosa està feta prenent-ne una altra de model podem dir que està feta *conforme a*, amb sentit equivalent a *d'acord amb*. Amb aquest significat tant pot ser adjectiu ("Una còpia conforme a l'original") com adverb ("Van actuar conforme a l'acord que havien pres"). Fixem-nos com aquí *conforme* equival a *conformement*, i que tant podem dir "Vesteix conformement a la moda" com "...conforme a la moda", si bé rarament diem *conformement*.

Tot i que sembla clar que *d'acord* regeix *amb* i *conforme* regeix *a*, en aquest últim cas al DIEC2 hi ha una certa vacil·lació *a/amb*. Al costat de "conforme a la doctrina" o "conforme a la raó", també hi ha "conforme amb les lleis" o "conforme amb la raó".

Una alternança que confirma que en certs contextos no hi ha una frontera clara *a/amb* i que, per exemple, *en relació a* s'hauria de considerar una variant correcta de *en relació amb*, tal com defensa Josep Rúaix.

Sense moure'ns d'aquesta idea de l'acord, també podem o no estar conformes amb algú o amb alguna cosa. Observem que llavors sí que regeix sempre *amb*: "Jo no estic conforme amb ells / No hi estic conforme". Té el mateix sentit que *d'acord amb*, i igual com fem amb *d'acord amb*

aquest *amb* pot passar a *a* si darrere hi ha un infinitiu: "No estic conforme a anar-hi". La GIEC, però, estableix que fer aquest canvi "és preferible en registres formals" i que, per tant, "No estic conforme amb anar-hi" (o "d'acord amb anar-hi") és adequat en tots els registres, inclosos els formals. Amb un valor semblant pot funcionar gairebé com a interjecció en un sentit equivalent a *d'acord!* o als vivissims barbarismes *OK!* i *vale!*

Però hi ha un ús de *conforme* condemnat per tots els tractadistes i que, tanmateix, apareix sovint en publicacions de prestigi: el que, amb un valor conjuntiu temporal, trobem en frases com ara "Conforme avancem topem amb més dificultats" o "Conforme es fa gran va perdent facultats". És un calc del castellà que hauríem de substituir per la locució *a mesura que*. ♦♦

EN CERTS CONTEXTOS LA FRONTERA ENTRE 'AMB' I 'A' ÉS TAN FINA QUE VAL MÉS ADMETRE LES DUES PREPOSICIONS

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] Tàndem

MARIA BARBAL

Destino
180 pàgines i 18,90 €

1/4

[2] Canto jo i la muntanya balla

IRENE SOLÀ / Anagrama

192 pàgines i 16,90 €

2/94

[3] Hamnet

MAGGIE O'FARRELL

L'Altra
358 pàgines i 23,95 €

-/1

[4] L'aigua que vols

VÍCTOR GARCÍA TUR

Enciclopèdia Catalana
416 pàgines i 21 €

1/2

[5] Dilluns ens estimaran

NAJAT EL HACHMI

Edicions 62
270 pàgines i 20,90 €

3/3

NO-FICCIÓ

[1] Paraules d'Arcadi

ARCADI OLIVERES

Angle Editorial
200 pàgines i 17 €

1/4

[2] Vides catalanes que...

BORJA DE RIQUER (ED.)

Edicions 62

1.006 pàgines i 28 €

-/14

[3] Les estructures elementals de la narrativa

A. SÁNCHEZ PIÑOL / La Campana

200 pàgines i 19,90 €

3/5

[4] El fill del xofer

JORDI AMAT

Edicions 62

262 pàgines i 18,50 €

2/16

[5] Cartes a l'Anna Murià

MERCÈ RODOREDÀ

Club Editor

120 pàgines i 16,95 €

4/5

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] Hamnet

MAGGIE O'FARRELL

Libros del Asteroide
342 pàgines i 23,95 €

-/1

[2] Yoga

EMMANUEL CARRÈRE

Anagrama
336 pàgines i 20,90 €

-/2

[3] Los privilegios del ángel

DOLORES REDONDO / Destino

304 pàgines i 12,30 €

3/7

[4] El duque y yo

JULIA QUINN

Titania
320 pàgines i 14,25 €

2/7

[5] El huerto de Emerson

LUIS LANDERO

Tusquets
234 pàgines i 19 €

1/2

NO-FICCIÓ

[1] El infinito en un junco

IRENE VALLEJO

Siruela
448 pàgines i 24,95 €

1/64

[2] En tierra de Dionisio

MARÍA BELMONTE

Acantilado

216 pàgines i 16 €

-/1

[3] 50 palos

PAU DONÉS

Planeta

352 pàgines i 18,90 €

-/119

[4] Barretinas y estrellas

ALBERT SOLER

Península

252 pàgines i 17,90 €

4/7

[5] Dime qué comes y te diré qué bacterias tienes

BLANCA GARCÍA OREA / Grijalbo

272 pàgines i 18,90 €

2/21

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat